

„Zűrök voltak”

Igy mondja. „Zűrök voltak”. Mégpedig otthon, a családban. „Tudniillik az a helyzet, hogy a szüleim elváltak”. Zavartan forgatja a kezébe kerülő tárgyakat. Ceruzát, vésőt. Hallgat.

Jó 40 kilométerről minden nap bejár Szegedre a gyárba. Hozza-viszi a vállalat bódés kocsija. Gyerek még, alighanem a legfiatalabb a bejáró munkások között. Hajnalban kel. Ötszáz forintot keresett eddig egy hónapban, most már, hogy betöltötte a 16. évét, a háromszorosát is hazaviheti.

„Haza”?
„Annak idején „zűrök voltak”, s ő azért jött el dolgozni, azért hagyott ott egy jó szakmát — ipari tanuló volt ugyanis — a havi félszáz forintért. Ugy vettem ki a fél szavából, hogy az anyján akarhatott segíteni. Vagy csak jobban örültem volna, ha így van? Lehet. Az ember szívesen hagyja ennek a rokonszenves, vézna, serkenő bajszú fiúnak még egy kiutat: hogy legalább a szét-eső család egyik fele biztos menedék maradt.

De hát nem így van. A nagymama alakja rajzolódik ki a vontatott párbeszédéből. Nála van a „haza”, nem az anyjánál, s nem az apjánál.

Nem kérdezek tovább. Hajnalonként elindul egy fiú a faluból a városi gyárba, táskájában a nagymama csomagolta kis tizóraival. S fejében kavarnak a gondolatok, torkát szorítja a magányosság.

De nagy akaratú van benne. Elhatározza, azért is tanulni fog, szakmát szerez, a maga erejéből is ember lesz belőle.

Szerszámért, könyvért nyújtja a kezét. És barátkozó kézfogásra is. Mert társakat is keres a robajló nagyüzemben ez a gyerekember.

Vajon a gyári közönség észreveszi-e a támogatásért nyújtott kezét; átsegíti-e a „zűrökön” a harmóniába?

Simai Mihály

„Felárral” jutottak téglához

A bírósági indoklás elején általában a vádlottak legjellemzőbb tulajdonsága szokott szerepelni. Ezúttal a tételek így változtak: „Naponta 3-4 féldeci tömény italt szokott elfogyasztani.” A másik vádlott napi adagja 12 féldeci tömény ital és egy korsó sör volt. Társaik sem maradtak el mellettük az ivásban. Rendszerint reggel kezdték az első féldecivel, amit követett a többi a nap különböző időszakában.

A vesztegetők

Mi sem véletlenül hangsúlyozzuk az ital közvetett hatását Halasi Antal, Szeged, Szekeres utca 33/a szám alatti lakos, a Csongrád-Báts megyei Téglaiipari Vállalat I. számú téglagyárának volt árukiadója és társainak bűncselekménye kapcsán. Halasit folytatólágonan elkövetett vesztegetés miatt ültette a vádlottak padjára a szegedi járásbíró.

A vesztegetésben mint bűnsegédek követték: Kádár Németh Sándor, Zsombó, Bába dűlő 137; Peták Ferenc, Bordány, Felszabadulás utca 50; Gera János, Szeged, Csongrádi sugárút 69; Hódi István, Szeged, Távoll utca 12; Vass Mihály, Kiskundorozsma, Felszabadulás utca 38, szám alatti lakosok, mindannyian önálló fuvarosok.

Az ellen-szolgáltatás

Halasinak és társainak összefonódása a vesztegetésben évek óta tartott, s mind-egyikük bűncselekménye függvénye a másikénak. Ellen-szolgáltatás fejében Halasi jogkörénél fogva olyan előnyhöz juttatta a fuvarosokat, amelyet más téglavásárlók nem élvezhettek. Halasi üzent nekik, vagy értesítette őket, hogy mikor érdemes menniük tégláért. Az ilyen híradás a gyakorlat szerint azt jelentette, hogy Halasinak „legomboltak” kisebb-nagyobb összegeket, amiből aztán a volt árukiadó fedezte napi „italszükségletét”. Halasi bűntársainak mindig volt téglá, akkor is, amikor más vásárlót eltanácsoltak azzal, hogy jöjjön ekkor, vagy akkor. A bíróság megállapítása szerint Kádár Németh Sándor éve-

ken át mintegy 3000 forintot adott Halasinak az általa nyújtott „előnyökért”.

Féldecik

Szinte módszeresen kapcsolta magához ilyen „ügyfeleket” a volt árukiadó. Vass Mihály például italt fizetett neki rendszeresen. Peták Ferenc vallomásaiban elmondta: még 1964-ben tapasztalta, hogy több alkalommal hiába ment fuvarba, téglát nem kapott. Egyszer aztán Halasi közölte vele: ha ad neki egy kis pénzt, akkor kap téglát. Ettől fogva Peták előtt is szabad volt a bejárás, sőt annyira szabad, hogy Halasi a saját részére ingyen fuvar is végeztetett vele. Hasonló módon fuvaroztatott Kádár Németh Sándorral és Gera Jánossal is.

Ha mint „végszámlát” nézzük a Vass Mihály által nyújtott ellenszolgáltatásokat Halasi Antalnak, akkor megállapíthatjuk, hogy a sok kicsi sokra megy: a féldecik sorozata mintegy 1500 forintra rúg. Halasi Antal bűnösségét tagadta, noha a tényeket beismerte, azt, hogy munkaköri köteleességét megszegve pénzt, vagy italt fogadott el, illetve ingyen fuvar vett igénybe társaitól, akiket aztán előnyökhöz juttatott. A bíróság megállapította, hogy éveken át ezrekre menő az az összeg, amelyet

ilyen módszerekkel a volt árukiadó zsebre tett, helyesebben ital formájában leeresztett a torkán. Tekintettel a vesztegetési cselekmények jelentős társadalmi veszélyességére, a szegedi járásbíró a bűncselekmény tárgyi súlyának megfelelő mértékű szabadságvesztést állapított meg Halasi Antal részére: nem jogerősen négy hónapi szabadságvesztésre ítélte, amelyet szigorított büntetésvégrehajtási munkahelyen köteles letölteni.

A bűnsegédek

Kádár Németh Sándort, mint másodrendű vádlottat 4000 forintra büntették, Peták Ferencet 1500, Vass Mihályt pedig 2500 forintra. Az utóbbi esetében az ítélet jogerős. Gera Jánost, Hódi Istvánt a folytatólágonan elkövetett vesztegetésben való bűnsegédi bűnrészesség miatt a bíróság figyelmeztetésben részesítette. A bíróság hangsúlyozta, hogy noha a vallomások beismerőek voltak, azokat enyhítőként azért nem lehetett figyelembe venni, mivel a bűnösségre egyik vádlott beismerése sem terjedt ki. Halasinál viszont súlyosbító volt az a körülmény, hogy a bűncselekmény elkövetésében számos esetben kezdeményező szerepe volt, és elősegítette vádlott társainak büntetendő cselekményét.

L. F.

REFLEX

Hárman

a Parasztbecsületből

Csütörtökön este az ipari tanuló bérletesek mérsékelt létszámú közönségének mutatkozott be a *Parasztbecsület* második szereposztása a Szegedi Nemzeti Színházban. Második szereposztás annak ellenére, hogy csak három énekes: *Alpár Mária*, *Vargha Róbert* és *Lengyel Ildikó* vonult be *Mascagni* operájának színpadi díszletei közé — hiszen az alig egyórás remekmű szereplőit illetően tulajdonképpen kamaradarab.

A három énekes — három különböző klasszis. A legjobb vitathatatlanul *Alpár Mária* szuggesztív *Santuzza* alakítása. A kitűnő szoprán-énekesnő hangjának teljében,

mélyről (kissé túlföntül mélyről) fakadó őszinte szerepazonosulással találta meg a jegyese vesztére esküdtöt falusi parasztlány magatartásának esernő-emberi indítékait. *Vargha Róbert* szerényebb kvalitásaival sem keltett csalódást. Főleg eltagadhatatlan zenei biztonságérzete jutott át a rivaldán — a hálás zenekari anyag közepül-felül hangjait is gyakrabban átengedte —, ám ha az előjáték tenorszólamára alaposabban beszkálik, és színpadi játékát letisztítja a helyenként indokolatlan teatralitástól (amire *Alpár Mária* is gondja lehet) — kerek, kiegyensúlyozott teljesítményre képes. Kisebb szerepében (*Lucia*) is feltűnt *Lengyel Ildikó* szép dallamformálása; szüntelen nyitott magánhangzóira azonban vigyázni kell, mert szólam elvészti tőle drámai töltését.

Hogy teljes legyen mind-egyik szereposztás — a színpad tanúsága szerint —, *Szabady István* Alfio-ja és *Szabady Judit* Lolá-ja hiányzik még.

N. L.

Import — deviza nélkül

Dr. Cséky Sándor, a Hunicoop Gépipari Kooperációs Kúlerkereskedelmi Iroda igazgatója pénteken tájékoztatta az újságírókat a vállalat nemzetközi kapcsolatairól. A vállalat ez év január 1-én vált önállóvá. Célja, hogy a KGM vállalatok és nyugati cégek között a szokásos kereskedelmi, adásvételi kapcsolatokon túlmenően kooperációs együttműködést hozzon létre. Különböző cikkek közös gyártását, értékesítését szervezi, továbbá olyan ügyleteket lebonyolítást szorgalmazza, amikor nyugati cégektől licenceket, gyárberendezéseket vásárolunk és ezért magyar árukkal fizetünk. Ily módon de-

viza nélkül is hozzájuthatunk nyugati termékekhez. A vállalat közreműködésével már számos kooperációs szerződés jött létre.

A Hunicoop KGM műszaki fejlesztési és beruházási fősztályaival megállapodott abban, hogy a távlati tervek végrehajtásához már a közeljövőben előre segít megszervezni a nemzetközi kooperációt. A leendő korszerű gyártmányokhoz mintegy 20 külföldi licenct kiván beszerezni olyan alapon, hogy a külföldi dokumentációért, a gyártási jogért, gépi berendezésekért legalábbis részben magyar elvek alapján igyekeznek a

vállalat beszerezni a 70-es évekre tervezett nagy állami beruházásokhoz az új golyócsapágygyár, a folyamatos öntőde és a korszerű nem-acélmű berendezéseit.

A Hunicoop jelenleg több mint 500 külföldi céggel tárgyal.

Iparművészeti kiállítás

Napjainkban a korszerű izléssel berendezett lakások bensőségessé tételének, esztétikussá formálásának épp oly nélkülözhetetlen tényezőjévé nőttek az iparművészeti tárgyak, akár a tetszetős vonalú, s színű bútorok — vagy a grafikák, festmények. Az emberek „vidéken” is egyre inkább tapasztalják, hogy egy-egy dekoratív hatású, megkapó vonal és színritmikát érzékeltető falszönyeg vagy váza szerencsésen, s jelentékenyen járulhat hozzá a szobabelső harmóniájának, meleg emberi atmoszférájának kialakításához.

A Képcsarnok szegedi termében tegnap megnyílt kiállítás — melyet a „Kör” névű, 1967 őszén alakult iparművész-csoport munkáiból állítottak össze —, feltétlenül képes a fenti funkciók betöltésére, s azon túlmutatóan az izlésnevelés elősegítésére, az alkotóművészek és a közönség egészséges kölcsönhatásának előmozdítására. *Attalai Gábor*, *Búzás Árpád* főiskolai tanár és a szegedi származású *Puskás*

Imre falszönyegein mind a vidámabb hangvételű, pabensőségessé tételének, esztétikussá formálásának épp oly nélkülözhetetlen tényezőjévé nőttek az iparművészeti tárgyak, akár a tetszetős vonalú, s színű bútorok — vagy a grafikák, festmények. Az emberek „vidéken” is egyre inkább tapasztalják, hogy egy-egy dekoratív hatású, megkapó vonal és színritmikát érzékeltető falszönyeg vagy váza szerencsésen, s jelentékenyen járulhat hozzá a szobabelső harmóniájának, meleg emberi atmoszférájának kialakításához.

A Szegedi Szabadtéri Játékok előestéjén szerencsés vállalkozásnak tűnik a „Kör” tagjainak eredeti látásmódjáról tanuskodó bemutatkozása. A Képcsarnok kiállítóterme most azzal a fogható tapasztalattal szolgál, hogy a modern iparművészeti tárgyak, a korszerű lakás „ekszerei” az egyszerű, köznapi tárlatlátogatóknak a legtöbbször nyújtani a képművészeti értékek közötti, mind biztonságosabb eligazodás tekintetében.

Dér Endre

Szózott kémia

Felnő az ember, megfőrfiasodik, tele van a mindennapok gondjaival, de sokszor észébe jutnak a diákkori élmények. A legmaradandóbb ilyen emlékem Kácsor tanár úrnak fűződik, aki az Alma Materban a kémiai és a matematikát próbálta a szó szoros értelmében kemény koponyánkba verni. Egyszer madárkaromhoz hasonló újat maga felé hajlítgatva hívott ki felelni.

— Mondd csak, fiam..., miből áll a konyhasó?

Szerencsétlenül éreztem magam, mert csupán az jutott eszembe a fekete tábla előtt, hogy a só fehér és sós, s a zsíros kenyér — amelyet minden esetben megosztottam Vizi Béla barátommal — anélkül élvezhetetlen. E gondolatgazdagság az ar-

comon tűrődhetett, mert a tanár úr két ujjával megfogta bal fülemet, s ugyanazzal a kezével csattanós pofonnal nyugtázta felkészültségemet. Pontosan annyszor törölt képen, ahány betűből áll a konyhasó képlete.

— Fiam, a kémia az életben nélkülözhetetlen! Meglátod, hasznát veszed! — tette hozzá Kácsor tanár úr. Ha más haszonnal nem is járt, de azon a kémiaórán kitörölhetetlenül belém vésődött: NaCl — Nátriumklorid.

Az élet furcsa helyzeteket teremt. A közelmúltban külföldön jártam. A campingelésnek hódolva, hiányos nyelvtudásommal magam láttam el családomat, s társaimat élelmiszerekkel, s egyéb, ilyenkor szükséges kellékekkel.

Egyik reggel azzal álltam elem az asszonyok, szerezzek sót, mert anynyi sincs, ami egy darab zsíros kenyér ízesítéséhez elegendő lenne. Nosza, ezen ne múljék a főzés — gondoltam —, beállítottam egy önkiszolgáló boltba. Sokáig keresgéltem a polcokon, de nem találtam rá a sóra. Az üzlet alkalmazottainak feltűnhetett tájékozatlanságom, s talán emiatt

lépett hozzám egy csinos elárúsítónő, aki megkérdezte, mit óhajtok.

— Sót!... Sót!... Sót!... — ismételt.

Ertetlenül tárta szét a kezét. Megpróbáltam megmagyarázni, de arcintoraim sem vezettek eredményre. Letörten indultam el az ajtó felé. Már hallottam nejem és társaim megjegyzéseit, s éreztem számban az édeskés ízű marhapörköltet, amikor felillant előttem Kácsor tanár úr képe, s arcom — csakúgy, mint húsz évvel ezelőtt a pofonoktól — égni kezdett.

Visszafordultam. Odaléptem a kiszolgálónőhöz, zsebéből kiragadtam a ceruzát, s a pulton heverő papírfecni-re — mielőtt meglepetéséből magához térhetett volna — felírtam: NaCl.

A szőke, fitos orrú eladó nő rátekinthet a cédulára, majd derűsen felkacagott.

— Nátriumklorid... — s egy polcra mutatott, ahol nylon burokban kristályfehéren ott sorakoztak a sóval telt zacskók...

Mennyire igazza volt Kácsor tanár úrnak. „A kémia az életben nélkülözhetetlen!”

GEMES GÁBOR

Kettőt fizet — hármát kap!

június 20-ig

A SZEGEDI KONZERVGYÁR sárgabarackdzsem, szilvadzsem, szilva rösztler, málnaiz, őszibarackiz, szamócaiz készítményeiből

a SZEGEDI ÉLELMISZER KISKERESKEDELMI VÁLLALAT NAGY ÁRUDÁIBAN.